

השתלמות מורה חדשה/ מסלול קולנוע ומדיה

המנחה: שולי ביבס

סוג הקורס

השתלמות

היקף הקורס

30 שעות

תקציר

השתלמות מורה חדשה/ מהווה קבוצת תמיכה לעובדי הוראה בשנת העבודה השניה, הרצופה קשיים ולחצים. מפגש של קבוצת עמיתים המצויים במצב דומה מספק הזדמנות לשיתוף עם האחרים. המשתתפים חולקים זה עם זה את התנסויותיהם, את קשייהם ואת דרכי ההתמודדות שבחרו בהם. תהליך זה יש בו כדי לחזק את עובד ההוראה היחיד והוא מהווה גם מקור למידה חשוב. ההשתלמות משמשת כמסגרת לתמיכה גם בכך, שעיקר עיסוקה הוא התכנים שמעלים המשתתפים עצמם. ההשתלמות מסייעת למורה בגיבוש דפוסי עבודה פרופסיונליים בדרכו בהוראה, מתוך מתן תמיכה רגשית, חברתית ומקצועית. ההשתלמות חותרת להעצמת המורה כאיש מקצועו כאדם, והיא מתמקדת במתמחים ולא בתכנים. ההשתלמות מספקת למשתתפים כלים, שבאמצעותם הם יגלו את יכולתם לפתור בעיות, ללמוד בעצמם סוגיה חינוכית ולהגיע בכוחות עצמם אל המקורות התאורטיים הנוגעים לה או אל אנשים שמסוגלים להוות משאב לימודי. ההשתלמות מצמיחה איש מקצוע המאמין בעצמו וביכולתו, שמסוגל להתמודד עם בעיות בתחום המקצוע ולמצוא להן פתרון הולם לפי הנסיבות, הזמן והמקום. ההשתלמות היא המקום הראוי לחיזוק כוח עמידתם של המורה החדש מפני השחיקה של השדה, מפני השגרה ומול הקונפורמיות. הפעילות בהשתלמות עשויה לתמוך בהיבטים האקדמיים של עבודתם, בהעזתם לא לבחור בדפוסים מעשיים, שה"שדה" עלול להכתיב.

מטרות הקורס

- מטרת העל של ההשתלמות נגזרת מתפיסת ההוראה כפרופסיה והיא מתמקדת בהתפתחות המקצועית של עובדי הוראה בשנתם השניה.
- פיתוח מערך תמיכה מקצועית, חברתית ורגשית במורים חדשים במערכת החינוך.
 - פיתוח וחיזוק "האני המקצועי" של המורה ובסוס השקפת עולם חינוכית באמצעות חקר אירועים.

- מתן כלים להתבוננות רפלקטיבית בתחומי התפקוד ההוראתי.
- פיתוח מרחב לימודי בו יחוו המתמחים ביטחון אישי ומקצועי.
- פיתוח חשיבה רפלקטיבית - הפעלת שיקולי דעת.
- שיפור כישורי ההוראה.
- חיזוק מודעות המורה לעצמו וליכולתו כאדם וכמורה מקצועי.
- ליידע את המורים בחובות ובזכויות הפרסונליות על פי ההסכמים הקיבוציים.

דרכי הוראה

- מפגשים קבוצתיים ללימוד, לליבון ולדין בנושאים המשותפים לכלל המורים.
- ניתוח אירועים משמעותיים מחיי המורה במערכת בה מועסק והעלאת פתרונות, הצעות ודרכי פעולה אפשריים בקבוצות הדיון (כללית ודיסציפלינרית) המקוונות.
- הנחייה אישית לפי הצורך.
- קריאת חומרים וצפייה בסרטים ובהרצאות מוקלטות

נושאי הקורס

- גישור בין אידיאלים למציאות
- קשר עם עמיתים וממונים
- ניהול וארגון כיתה כולל התמודדות עם בעיות משמעת
- התמודדות עם שילוב תלמידים חריגים בכיתה
- אקלים כיתה
- התמודדות עם מצבי לחץ
- תכני הוראה, תוכנית לימודים אינטגרטיבית
- חלופות בהערכה
- למידה/ הוראה רב תחומית
- עבודת צוות
- יחסי מורים הורים
- חובות וזכויות פרסונליות
- חיזוק "האני מאמין" של המורה הצעיר ויכולתו (במעבר מתלמיד למורה) והעצמתו
- אתיקה מקצועית

הנושאים יועלו ע"י המתמחים ומנחת ההשתלמות כמענה לצרכיהם.

נושאים שנלמדו ברמה התיאורטית יקבלו זווית ועומק חדשים - היבטים נוספים לאור ההוראה העצמאית.

חובות הקורס

- נוכחות סדירה בכל המפגשים הפיזיים במכללה
- השתתפות פעילה ושוטפת בדיונים – בהשתלמות ובקבוצת הדיון באתר הקורס
- תיעוד אירועים והתייחסות לאירועי עמיתים בקבוצת הדיון הכללית ובקבוצת הדיון הדיסציפלינרית.
- קריאת מאמרים וחומרים, צפייה בסרטים והרצאות וקישור ביניהם לבין השדה.
- עבודה מסכמת של תהליך ההוראה בביה"ס (המעגן בתוכו את האירועים המתועדים) ובהשתלמות והאינטראקציה ביניהם.

הרכב הציון

עבודה מסכמת (50%)

נוכחות והשתתפות בפורום (50%)

תאריכי המפגשים

תאריך	אופן המפגש
17.10	פיזי
31.10	זום – צוות הפיקוח
14.11	פיזי
21.11	זום
12.12	זום – צוות הפיקוח
26.12	פיזי
9.1	זום
23.1	פיזי
6.2	זום
20.2	פיזי

ביבליוגרפיה

חובה

1. אבדור, ש' (2009). במעלה ההתמחות והמומחיות – הפרופסיונאליות היא המפתח להוראה איכותית. **פנים**, 49, 72-78

2. אלמוג, ת., אלמוג, ע. (2016). **דור ה-Y כאילו אין מחר**. בן שמן: מודן הוצאה לאור.

3. זילברשטיין, מ'בן-פרץ, מ' זזיו, ש' (עורכות). (1998). **רפלקציה בהוראה: ציד מרכזי בהתפתחותמורה**, תל-אביב: מכון מופ"ת.
4. יריב, א. (1999). **שקט בכיתה, בבקשה! מדריך לטיפול בבעיות משמעת ואלימות**. אבן יהודה: רכס.
5. כץ, פ. זילבשטיין, מ. (2002). **אירועי הדרכה ואירועי הוראה**. תל-אביב: מכון מופ"ת.
6. כפיר, אבדור, ריינגולד והיישריק (2007). הכשרה מקצועית ופיתוח מקצועי של מורים –תהליך רצוף.
7. דו"ח מס' 2: ממצאי הראיונות עם בעלי התפקידים במערכת החינוך. **מחקר עיון ויצירה, רשות המחקר**. המכללה האקדמית בית ברל.
8. כפיר, ד' (2009). תלמיד לחיים – תפיסת הלמידה של מורים כרצף מתמשך, מן הכניסה להכשרה הראשונית ועד לסיום הקריירה. **פנים**, 47, 63-78. הוצאת הסתדרות המורים, הקרן לקידום מקצועי.
9. כפיר, ד', אבדור, ש' וריינגולד, ר' (2006). הכשרה ראשונית ופיתוח מקצועי של מורים תהליך רצף מתמשך – **דו"ח מחקר מס' 1 תשס"ו**. מכון מופ"ת: רשות המחקר הבין מכללתית, רשת עמיתי מחקר.
10. מיכאל, א'ואלקלעי, א' (2011). תרומת החונכות למתמחה בעיני מתמחים מהמגזר היהודי ומהמגזר הבדווי – היבט רב-תרבותי. בתוך: א', שץ-אופנהיימר, ד', משכית וש' זילברשטרומ (עורכות).
11. להיות מורה בנתיבה הכניסה להוראה. משרד החינוך ומכון מופ"ת. 237-266
12. מלמד-כהן, ר' (2001). **הכר את תלמידך: ספר עזר למורה לשיפור החינוך וההוראה**, אבן-יהודה: רכס.
13. משרד החינוך (2009). **אופק חדש – מתווה מדיניות להתפתחות מקצועית של עובדי הוראה**. המינהל להכשרה, השתלמות וקידום שוויון חינוכי-חברתי.
14. משרד החינוך (2011). **מתווה להתפתחות מקצועית בשלב הכניסה למקצוע ההוראה, שנת התמחות בהוראה (סטאז') והשנה שלאחר ההתמחות**. אגף התמחות בהוראה.
15. <http://cms.education.gov.il/educationcms/units/staj>
16. נאסר, פ', רייכנברג, ר' ופרסקו, ב' (2006). **תהליך ההתמחות בהוראה- סטאז', דו"ח מחקר**. המכללה האקדמית בית ברל ואוניברסיטת תל אביב.

רשות

17. אלקלעי, נ'. (2005). **אוגדן לניהול כיתה**. אבן יהודה: רכס.
18. בר-זאב, ת' (1997). **לגעת בחיים- דרכים להתמודדות עם מציאות בלתי רצויה**. ת"א: מכון אדלר.
19. יריב, א' (1996). **שיחת משמעת-מודל לדו שיח אפקטיבי במצבי קונפליקט בכיתה**. אבן יהודה: רכס.
20. מעפיל, א' (תשנ"ט). **התמחות בהוראה- עקרונותקווים מנחים ודפוסי פעולה**. ירושלים: משרד החינוך והתרבות.
21. פייבר, א'ומייזליש, א' (2001). **איך לדבר כך שילדים יקשיבו ולהקשיב כךשילדים ידברו**. אלקנה: לייף סנטר.
22. קוסטה, א'וגרמסטון, ר' (1999). **אמון קוגניטיבי**. ירושלים: ת"ל.
23. קרמר- חיון, ל' (1985). **הלם הכיתה החיה**. מתוך: הד החינוך, ינואר. עמ' 4-7.
24. Borko, H. (2004). Professional development and teacher learning: mapping the terrain, *Educational Researcher*, 33(8). 3-15
25. Debolt, G.P. (1992). (Ed) *Teacher induction and Mentoring*. State University of New York Press
26. Goodlad, S & Hirst, B. (1990). *Peermentoring: A guide to learning by teaching*. London: Kogan Page.
27. Furlong, J., & Maynard, T. (1995). *Mentoring student teaching*. New York: Routledge.

